

Keuzedeel mbo

Vorbereiding hbo sociaal domein

Code

K1528

Ontwikkeld door: Nova College en InHolland in samenwerking met SBB
Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport

1. Algemene informatie

D1: Voorbereiding hbo sociaal domein

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Dit keuzedeel is geen formele instroomeis voor hbo-opleidingen in het sociaal domein: het is enkel bedoeld om mbo-deelnemers voor te bereiden op mogelijke doorstroom.

Relevantie van het keuzedeel

Dit keuzedeel is relevant voor mbo-studenten die overwegen om na een mbo-opleiding sociaal werk door te stromen naar een hbo-opleiding in het sociaal domein. Het is ontwikkeld in nauwe samenwerking met het hbo en vormt daarmee een realistische voorbereiding op de overstap. Na afronding van dit keuzedeel beschikken studenten over een stevigere basis en vergroten daarmee hun kans op een succesvolle doorstroom binnen het sociaal domein.

Beschrijving van het keuzedeel

In dit keuzedeel verwerft de beginnend beroepsbeoefenaar een realistisch beeld van het werk van een hbo'er binnen het sociaal domein. De beginnend beroepsbeoefenaar leert in samenwerking met collega's de behoeften en context van een specifieke doelgroep met een complexe groepsdynamiek te onderzoeken en analyseren en voor deze doelgroep onderbouwd vanuit theorie en beroepscode een groepsactiviteit te ontwerpen. Ook leert die de ontworpen groepsactiviteit gezamenlijk met collega's uit te voeren en met de groep te evalueren, rekening houdend met de complexe groepsdynamiek. Tot slot leert de beginnend beroepsbeoefenaar kritisch te reflecteren op de samenwerking, eigen rol en taakuitvoering in de complexe praktijksituatie en ontwikkelpunten te formuleren voor verdere groei binnen het sociaal domein.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Doorstroom

2. Uitwerking

D1-K1: Voorbereiden op doorstroom naar een hbo-opleiding in het sociaal domein

Complexiteit

De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn wisselend en divers van aard. De beginnend beroepsbeoefenaar ontwerpt in de voorbereiding volgens standaard werkwijzen een onderbouwd plan voor de groepsactiviteit. Tijdens de uitvoering van de groepsactiviteit volgt die het plan, maar moet die tegelijk naar eigen inzicht kunnen inspelen op de veelal complexe groepsdynamiek en situatie van het moment. Dit vraagt om flexibel en adequaat kunnen schakelen tussen de vaste werkwijze en wat de groep op dat moment nodig heeft. De complexiteit van de werkzaamheden is mede afhankelijk van de problematiek van de doelgroep waarmee wordt gewerkt. Een andere complicerende factor bij de werkzaamheden is de diversiteit in culturen en normen en waarden die de beginnend beroepsbeoefenaar kan tegenkomen in het werken met groepen. Ook het samenwerken met collega's in een werkgroep brengt uitdagingen met zich mee, zoals het afstemmen van verschillende ideeën, het verdelen van taken en het omgaan met uiteenlopende werkstijlen. Alert zijn op onder andere ethische afwegingen, professionele verantwoordelijkheid en inclusie is van belang. Afbreukrisico's bij de uitvoering van groepsactiviteiten omvatten onvoldoende veiligheid in de groep, deelnemers die zich niet gezien voelen, beperkte participatie of het niet behalen van de gestelde doelen. Voor dit alles beschikt de beginnend beroepsbeoefenaar over (brede en specialistische) kennis en vaardigheden.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de taken zelfstandig uit in afstemming met betrokkenen en leidinggevende. Tijdens het voorbereiden en uitvoeren van groepsactiviteiten werkt de beginnend beroepsbeoefenaar samen met collega's. De beginnend beroepsbeoefenaar draagt verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de eigen werkzaamheden, de samenwerking met andere betrokkenen en diens eigen professionele ontwikkeling.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van de beroepscode voor sociaal werk
- heeft specialistische kennis van zoekstrategieën om relevante informatie te verzamelen
- heeft specialistische kennis van methodische cycli en methodieken binnen sociaal werk
- heeft specialistische kennis van de opbouw van een draaiboek
- heeft specialistische kennis van complexe groepsdynamische processen
- heeft specialistische kennis van verschillende reflectiemodellen

- kan samenwerkingsvaardigheden toepassen
- kan onderzoek doen naar de behoefte, beginsituatie en context van een doelgroep
- kan informatie uit bronnen analyseren
- kan gemaakte keuzes onderbouwen vanuit theorie en de beroepscode voor sociaal werk
- kan de stappen van methodisch handelen toepassen bij het ontwerpen, voorbereiden en uitvoeren van groepsactiviteiten
- kan (beginnende) problemen in de groepsdynamiek signaleren
- kan de eigen communicatie afstemmen op de ander
- kan reflectie- en evaluatietechnieken toepassen bij een groepsevaluatie
- kan feedbackvaardigheden toepassen
- kan ontwikkelpunten formuleren
- kan een plan van aanpak opstellen om ontwikkelpunten te realiseren

D1-K1-W1: Ontwerpt een groepsactiviteit voor een doelgroep met een complexe groepsdynamiek

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar onderzoekt samen met collega's in een werkgroep de behoeften, beginsituatie en context van een doelgroep met een complexe groepsdynamiek om het doel en de context van een groepsactiviteit te bepalen. Op basis van deze inzichten formuleert die, in overleg met de collega's, een doel voor de groepsactiviteit en ontwerpt deze stap voor stap. Daarbij stelt die criteria vast waaraan het ontwerp moet voldoen, bedenkt een passend concept, kiest en combineert werkvormen en methoden en bepaalt de opbouw en structuur. Daarbij let die op inhoud, tijdsplanning en rolverdeling en werkt de uitvoering en begeleiding verder uit. De groepsactiviteit beschrijft en onderbouwt die in een draaiboek. Tot slot informeert de beginnend beroepsbeoefenaar alle betrokkenen over de activiteit en zorgt, in afstemming met de collega's, voor de benodigde materialen en faciliteiten.

Resultaat

D1-K1-W1: Ontwerpt een groepsactiviteit voor een doelgroep met een complexe groepsdynamiek

Er is een groepsactiviteit ontworpen en voorbereid en alle betrokkenen zijn geïnformeerd over de activiteit.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- werkt effectief samen met collega's in een werkgroep;
- draagt actief bij aan gezamenlijke keuzes rondom opzet en uitvoering;
- gebruikt relevante theorie en bronnen bij het onderzoeken van de behoeften, context en beginsituatie van de doelgroep;
- formuleert een passend doel van de groepsactiviteit bij de behoeften, context en beginsituatie van de doelgroep;
- ontwerpt een passende groepsactiviteit bij het doel;
- onderbouwt de gekozen begeleidingsmethode met relevante theorie;
- stelt een volledig en uitvoerbaar draaiboek op;
- zorgt dat alle materialen en faciliteiten tijdig en volledig gereed zijn;
- informeert tijdig de deelnemers en andere betrokkenen over de groepsactiviteit.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Analyseren, Onderzoeken, Plannen en organiseren, Materialen en middelen inzetten

D1-K1-W2: Voert een groepsactiviteit uit voor een doelgroep met een complexe groepsdynamiek

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert samen met collega's in een werkgroep een groepsactiviteit uit voor een doelgroep met een complexe groepsdynamiek. Bij de start geeft die, in afstemming met de collega's, instructie over het doel en het programma. Vervolgens voert die de groepsactiviteit uit volgens het in de voorbereiding opgestelde draaiboek. Tijdens de uitvoering bewaakt de beginnend beroepsbeoefenaar het verloop van het groepsproces, interenieert waar nodig om doelgerichtheid, inclusiviteit en aansluiting bij de doelgroep te versterken, en stemt af met de collega's over bijsturing. Daarbij pikt die signalen uit de groep op, bespreekt deze met de collega's en stelt het eigen handelen waar nodig bij. De beginnend beroepsbeoefenaar stemt daarbij af op groepsrollen, spanningsvelden en dynamieken en past zo nodig de activiteit of begeleidingsstijl aan. Na afloop evalueert die samen met deelnemers en collega's de groepsactiviteit in een groepsevaluatie.

Resultaat

De groepsactiviteit is gezamenlijk met collega's in een werkgroep uitgevoerd en de uitvoering is gezamenlijk geëvalueerd met deelnemers en werkgroep.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- instrueert deelnemers in begrijpelijke en enthousiaste taal;
- signaleert tijdig knelpunten of onverwachte situaties in de complexe groepsdynamiek;
- overlegt tijdig met collega's over bijsturing van de groepsactiviteit of de begeleiding;
- stemt het handelen vakkundig af op de groepsrollen, spanningsvelden en dynamieken in de groep;
- rondt de groepsactiviteit op een passende manier af met de deelnemers en de werkgroep;
- evalueert nauwgezet de uitvoering met de deelnemers en de werkgroep.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Omgaan met verandering en aanpassen

D1-K1-W3: Reflecteert op samenwerking en eigen handelen in relatie tot de eigen professionele ontwikkeling

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar reflecteert op de uitgevoerde activiteit en op de eigen rol, vraagt feedback aan collega's waarmee is samengewerkt en bespreekt gezamenlijk de samenwerking, de gemaakte keuzes en de invloed van het eigen handelen op proces en resultaat. Op basis hiervan benoemt die concrete verbeterpunten, vergelijkt deze met eerdere ervaringen in vergelijkbare situaties en analyseert overeenkomsten en verschillen met de huidige context. Ook benoemt de beginnend beroepsbeoefenaar lessen, beschrijft morele of ethische afwegingen en legt uit hoe deze zijn meegewogen. Tot slot koppelt die de

D1-K1-W3: Reflecteert op samenwerking en eigen handelen in relatie tot de eigen professionele ontwikkeling

reflectie aan de beroepscode voor het sociaal werk, formuleert ontwikkeldoelen om de beroepshouding te professionaliseren en bepaalt vervolgstappen voor de verdere ontwikkeling en loopbaan.

Resultaat

Er is gereflecteerd op de uitvoering van de groepsactiviteit, de gemaakte keuzes en de eigen rol en de samenwerking. Er zijn ontwikkeldoelen geformuleerd en en vervolgstappen voor de verdere ontwikkeling en loopbaan.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- vraagt actief feedback aan collega's waarmee die samenwerkte over de eigen rol in de groepsactiviteit en samenwerking;
- bespreekt met de collega's kritisch de gemaakte keuzes, spanningen of dilemma's in het proces;
- reflecteert kritisch op het eigen handelen in de samenwerking;
- reflecteert kritisch op gemaakte ethische keuzes in relatie tot de discretionaire ruimte;
- benoemt relevante terugkerende patronen in het eigen functioneren;
- formuleert passende ontwikkeldoelen;
- formuleert haalbare stappen om de ontwikkeldoelen te bereiken.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Leren